رئیس انجمن توزیع‌کنندگان گوشت:

دولت علوفه یارانه‌ای به دامداران بدهد و گوشت ارزان خریداری کند

رئیس انجمن توزیع‌کنندگان گوشت استان تهران به دولت پیشنهاد داد که علوفه یارانه‌ای به دامداران بدهد و گوشت ارزان از آنها خریداری کند.

به گزارش خبرگزاری فارس، «حسین شاه‌آبادی» درباره پیشنهادات بخش خصوصی برای کاهش قیمت گوشت گفت: دنبال این هستیم که با خرید دام از دامداران و توزیع در بازار قیمت را در بازار بشکنیم. در این زمینه با شرکت پشتیبانی امور دام کشور صحبت کردیم که دامداران دام‌های خود را مستقیم به توزیع‌کنندگان و بسته‌بندی‌کننده‌ها بدهند.

او افزود: واردات بموقع و به اندازه می‌تواند در کاهش قیمت بازار با افزایش عرضه کمک کند. از زمانی که واردات تقریباً متوقف شده، قیمت‌ها افزایش پیدا کرده است. بنابراین، دولت باید گوشت وارداتی را مستقیم به دست مصرف‌کننده برساند.

رئیس انجمن توزیع کنندگان گوشت پیشنهاد داد: دولت، علوفه یارانه‌ای به دامداران بدهد و گوشت ارزان از آنها خریداری کند. متاسفانه اکنون نهاده از سوی واردکنندگان به کشور می‌آید ولی دست دامداران نمی‌رسد و آنها مجبورند از بازار آزاد دو تا سه برابر خریداری کنند که این مسئله انگیزه تولید در آنها را به حداقل رسانده است.

شاه‌آبادی تصریح کرد: اتحادیه دامداران نرخ دام را تعیین کند تا چند نرخی در بازار اتفاق نیفتد در این صورت خرید از دامداران به سهولت و عرضه در بازار بهتر خواهد شد.

واردات گوشت در دستور کار دولت

گفتنی است، قیمت گوشت گوسفندی در بازار به کیلویی یک میلیون تومان رسیده که دلیل آن کمبود و گرانی نهاده‌های دامی از سوی فعالان بازار این کالا اعلام شده است. منصور پوریان؛ رئیس شورای تامین‌کنندگان دام با بیان اینکه طی روزهای اخیر شاهد جهش قیمت در بازار گوشت گوساله زنده بودیم که این موضوع نادر و بی‌سابقه بود تصریح کرد: به دلیل این نوسان هر کیلوگرم گوشت گوساله ۱۰۰ هزار تومان افزایش قیمت پیدا کرد. کمبود نهاده‌های دولتی، بالا رفتن قیمت نهاده‌های آزاد در بازار و افزایش قیمت گوشت‌های منجمد برزیلی از عوامل این گرانی است.

وی افزود: بنابراین، دولت برای تنظیم بازار داخلی تصمیم دارد برنامه واردات حدود ۱۳۵ هزار تن گوشت منجمد، ۷۰ هزار تن گوشت گرم گوساله و گوسفندی و ۴۰ هزار تن دام زنده را در دستور کار داشته باشد که در مجموع بین ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار تن است.

رئیس شورای تامین دام، جمعیت دام سبک کشور را حدود ۶۸ میلیون رأس عنوان کرد و گفت: دولت برای تامین گوشت تلاش کرد با واردات گوشت منجمد و دام زنده بازار را کنترل کند به طوری‌که از ابتدای سال تاکنون هفت هزار راس دام کشتاری از مبداء پاکستان و حدود ۳۰ هزارتن گوشت منجمد به کشور وارد شده است. قیمت هر کیلوگرم گوشت برزیلی حدود ۵۰۰ هزار تومان است در حالی که باید حدود ۴۰۰ هزار تومان به فروش برسد.

لازم به یادآور است که واردات گوشت به ایران، در فصول سرد، با مشکلات جدی مواجه می‌شود که محدودیت‌های ناشی از سرمای شدید در برخی کشورهای مبدا و تعلل در ثبت سفارش‌ها، مهم‌ترین آنهاست.

بر اساس آمار رسمی، حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد از نیاز بازار گوشت قرمز ایران از طریق واردات تأمین می‌شود. ایران برای تأمین این حجم از گوشت، به کشورهای متعددی وابسته است که مهم‌ترین آنها شامل برزیل، امارات متحده عربی، ترکیه، هند، لبنان، آفریقای جنوبی و بلژیک است. این کشورها در طول سال، گوشت مورد نیاز ایران را تأمین می‌کنند اما شرایط ویژه پاییز و زمستان، محدودیت‌هایی را در روند کشتار و صادرات گوشت به وجود می‌آورد.

بهبود زیرساخت‌های ذخیره‌سازی و توزیع، تسهیل روند واردات از کشورهایی با شرایط اقلیمی معتدل و اطلاع‌رسانی شفاف به فعالان بازار و مصرف‌کنندگان از جمله اقداماتی است که می‌تواند مانع از افزایش بی‌رویه قیمت‌ها شود.

عرضه مرغ در تهران با قیمت مصوب

همچنین «محمد باقری شربیانی»؛ مدیرکل دفتر نظارت و بازرسی بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی اظهار داشت: در راه تامین امنیت غذایی کشور با هیچ متخلفی مماشات نخواهد شد.

براساس مصوبات وزارت جهاد کشاورزی، روزانه درصدی از مرغ مورد نیاز استان تهران از طریق زنجیره‌های تولید و کشتارگاه‌های استان‌های معین از جمله استان گیلان تامین و به میادین تره‌بار مرکزی ارسال می‌شود.

او افزود: با توجه به رصد و پایش عرضه مرغ در شبکه‌های توزیع، تخلفات عرضه خارج از شبکه، گرانفروشی و عدم درج قیمت شناسایی و گزارش‌های بازرسی برای رسیدگی به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال شده است.

مدیرکل بازرسی وزارت جهاد کشاورزی ادامه داد: محموله‌های مرغ ارسالی از استان‌های معین به استان تهران، پس از تخلیه در سامانه‌های مرکزی تره‌بار بهمن و تره بار پیروزی، زیر نظر بازرسان وزارت جهاد کشاورزی و با قیمت مصوب عرضه می‌شود.

شربیانی تصریح کرد: علاوه‌بر برخورد با کشتارگاه‌های متخلف، با متخلفان فروش مرغ زنده هم برخورد و گزارش بازرسی برای رسیدگی به تعزیرات حکومتی ارسال می‌شود. طرح تشدید نظارت بر عرضه مرغ هم در سراسر کشور تا اطلاع ثانوی ادامه دارد.

گفتنی است، قیمت مصوب هرکیلوگرم مرغ در میدان مرکزی میوه و تره بار تهران ۱۰۸ هزار تومان است. «مهدی بختیاری‌زاده»؛ مدیرعامل سازمان میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران، در این ارتباط اظهار داشت: ظرفیت تولید مرغ در کشور خوب و بالا است اما بازار با نوساناتی روبه‌روست. در برخی برهه‌ها قیمت مرغ آن‌قدر پایین می‌آید که برای مرغدار صرفه اقتصادی ندارد و در برخی برهه‌ها قیمت آن به حدی بالا می‌رود که مردم متضرر می‌شوند.

۲۰ شرکت بزرگ دولتی و شبه‌دولتی ۳۵ درصد ارز صادراتی کشور را نیاورده‌اند

برخی بررسی‌ها و شواهد نشان می‌دهد ریشه اصلی مشکلات ارزی، عدم بازگشت ۳۵ درصد ارز صادراتی کشور از سوی ۲۰ شرکت بزرگ دولتی و شبه‌دولتی است.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، حدود یک سال از زمانی که عبدالناصر همتی؛ وزیر وقت اقتصاد اعلام کرده بود که «حدود ۳۵ درصد ارز حاصل از صادرات غیرنفتی به کشور بازنگشته، می‌گردد.» او گفته بود که صادرکنندگان می‌گویند؛ «بازگرداندن ارز برای آن‌ها صرفه اقتصادی ندارد» اما اکنون و با مرور آمار و داده‌های رسمی، روشن شده که ریشه اصلی ماجرا فراتر از نرخ ارز است و به ساختار معیوب اقتصاد ایران و نقش شرکت‌های بزرگ دولتی و شبه‌دولتی بازمی‌گردد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد در بخش کشاورزی، سال گذشته حدود شش میلیارد دلار صادرات از محل تره‌بار، خشکبار و مواد غذایی ثبت شده است. بخشی از این صادرات، به‌دلیل ماهیت خرد و پراکنده، در قالب «صادرات ریالی» انجام شده است؛ به این معنا که صادرکننده، کالا را در کشورهای همسایه می‌فروشد و ارز واقعی وارد چرخه اقتصادی نمی‌شود؛ در این حالت، عملاً رفع تعهد ارزی با مشکل مواجه است.

اما ماجرای اصلی در بخش صادرات صنعتی، معدنی و پتروشیمی رقم می‌خورد. این حوزه که عمدتاً در اختیار شرکت‌های بزرگ دولتی و شبه‌دولتی است سهم اصلی در عدم بازگشت ارز صادراتی دارد. در سال گذشته، یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی جدولی در صحن علنی ارائه داد که نشان می‌داد بیشترین میزان عدم بازگشت ارز مربوط به همین شرکت‌هاست؛ شرکت‌هایی که یا مستقیماً دولتی‌اند یا تحت مدیریت صندوق‌های بازنشستگی و نهادهای وابسته به دولت فعالیت می‌کنند.

۲۰ شرکت شبه‌دولتی؛ عدم ایفای تعهدات ارزی

بر اساس گزارش‌های رسمی، حدود ۲۰ شرکت بزرگ شبه‌دولتی در صنایع پتروشیمی، فولاد و معدنی در صدر فهرست صادرکنندگانی قرار دارند که ارز حاصل از صادرات خود را به کشور بازنگردانده‌اند.

محسن زنگنه؛ نایب‌رئیس کمیسیون تلفیق مجلس تأکید کرده است: «۸۰ درصد شرکت‌هایی که ارز خود را بازنمی‌گردانند دولتی یا شبه‌دولتی هستند. فلان شرکت صادرکننده عمده، زیرمجموعه یکی از صندوق‌های بازنشستگی است. وقتی به آن‌ها فشار می‌آورید که چرا ارز را برنمی‌گردانند؛ استدلال می‌کنند اگر بازگشت ارز را به تأخیر بیندازند سود بیشتری کسب می‌کنند و با این سود، حقوق بازنشستگان را می‌پردازند.» این چرخه باعث شده است دولت در جایگاه ذی‌نفع قرار گیرد و عملاً توانایی برخورد با این شرکت‌ها کاهش پیدا کند.

دولت به تولیدکنندگان و صادرکنندگان بخش خصوصی، انرژی بسیار ارزان و معافیت‌های مالیاتی می‌دهد تا کالاهایشان به لحاظ قیمت تمام شده، قابلیت رقابت با کشورهای دیگر را داشته باشد و آنها هم موظف هستند ارز خود را به کشور بازگردانند که در مواردی این کار را نمی‌کنند.

با این‌حال، برخلاف تصوری که بخش شبه دولتی و خصولتی ایجاد کرده که صادرکنندگان خصوصی متهم اصلی مشکلات ارزی هستند؛ بخش بزرگی از عدم بازگشت ارز به رفتار شرکت‌های بزرگ وابسته به دولت برمی‌گردد؛ شرکت‌هایی که منابع اولیه، انرژی و کارگر ارزان را در اختیار دارند اما در بازار ارز با دست باز عمل می‌کنند!

نظام ارزی رهاشده

محسن زنگنه؛ نماینده مجلس درباره ریشه بازنگرداندن ارز تصریح کرد: «نظام ارزی کشور از سال ۱۳۹۶ صادرکنندگان را به بازنگرداندن یا به تأخیر انداختن بازگشت ارز خود تشویق می‌کند. همه مسئولان پولی و ارزی کشور در این سال‌ها با تکیه بر یک «نظریه غلط»، افزایش نرخ ارز را ساده‌انگاری کرده‌اند.»

او افزود: «همین ذهنیت، پیام روشنی به صادرکنندگان داده است که «هرچه بیشتر بازگشت ارز را به تأخیر بیندازید، سود بیشتری خواهید داشت.» نتیجه این روند، شکل‌گیری یک نظام ارزی رهاشده است که روزبه‌روز انتظارات تورمی و بی‌ثباتی اقتصادی را افزایش داده است. این در حالی است که عرضه و تقاضای ارز حتماً باید یک نهاد تنظیم‌گر داشته باشد.»

حسین صمصامی؛ عضو کمیسیون اقتصادی نیز در صفحه شخصی خود نوشت: «بر اساس قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و آیین‌نامه‌های مربوطه، تمامی صادرکنندگان موظفند ارز حاصل از صادرات خود را به چرخه اقتصاد کشور بازگردانند اما «تفسیر نادرست» کارگروه بازگشت ارز موجب شده میلیاردها دلار ارز صادراتی به کشور بازنگردد.»

وی افزود: آیین‌نامه بازگشت ارز حد آستانه «مشوق‌ها» را مشخص کرده اما کارگروه بازگشت ارز به‌جای آن، «حد آستانه محدودیت‌ها» را اعمال کرده که این امر برخلاف روح قانون است و به تضعیف روند بازگشت ارز به کشور انجامیده است.

این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس تأکید کرد: اصلاح فوری رویه‌های کارگروه بازگشت ارز و پایبندی دقیق به قانون، می‌تواند بخش بزرگی از منابع ارزی را که اکنون در خارج از کشور بلوکه شده، به چرخه اقتصادی کشور بازگرداند و گامی مهم در حمایت از تولید و کنترل بازار ارز باشد.

تبعات عدم بازگشت ارز

عدم‌بازگشت ارز صادراتی، آثار مستقیم و غیرمستقیم متعددی بر اقتصاد گذاشته است. نخستین پیامد آن، کاهش منابع ارزی برای واردات مواد اولیه تولید است. در شرایطی که بخش مهمی از صنایع کشور به واردات وابسته است، نرسیدن ارز به چرخه رسمی باعث افزایش هزینه تأمین مواد اولیه و در نهایت رشد تورم می‌شود.

پیامد دوم، فشار بر بازار آزاد ارز است. زمانی که صادرکننده ارز را باز نمی‌گرداند، تقاضا در بازار رسمی تأمین نمی‌شود و تولیدکنندگان مجبور می‌شوند ارز مورد نیاز خود را از طریق بازار غیررسمی (قاچاق) تهیه کنند. این موضوع به‌طور مستقیم باعث افزایش نرخ ارز در بازار آزاد می‌شود و به تورم هم دامن می‌زند.

سیاست تهاتر؛ مُسکن موقت یا راه‌حل پایدار؟

برای حل بخشی از این مشکل، دولت از سال ۱۴۰۱ سیاست «تهاتر ارزی» را عملیاتی کرد. در این سازوکار، صادرکنندگان می‌توانند ارز حاصل از صادرات خود را مستقیماً صرف واردات کنند. این سیاست که سالانه پنج تا ۱۰ میلیارد دلار برای واردات تامین می‌کند؛ یک مزیت جدی دارد؛ «واردکنندگان دیگر در صف تخصیص ارز باقی نمی‌مانند و ظرف کمتر از یک هفته می‌توانند واردات خود را انجام دهند».

اما مشخص نیست «آیا این واردات واقعاً با ارز حاصل از صادرات انجام می‌شود یا بخشی از واردکنندگان با خرید ارز از بازار آزاد و ثبت صوری اظهارنامه صادراتی، از امتیاز تهاتر استفاده می‌کنند. دوم اینکه، کالاهای واردشده در این سازوکار با نرخ آزاد محاسبه می‌شود و همین موضوع باعث می‌شود برخی جریان‌های دولتی که به‌دنبال تک‌نرخی شدن ارز هستند از تهاتر حمایت کنند.»

هشدار آمارها درباره تداوم رکود در اقتصاد کشور

گزارش شاخص مدیران خرید (شامخ) مرداد ۱۴۰۴ که از سوی اتاق بازرگانی تهران منتشر شد، نشان می‌دهد رکود در اقتصاد ایران همچنان ادامه دارد.

به گزارش تسنیم، شاخص مدیران خرید یا همان «شامخ» هم که یکی از مهم‌ترین نماگرهای وضعیت جاری کسب‌وکار در اقتصاد ایران به‌شمار می‌رود، بار دیگر تصویری نگران‌کننده از شرایط تولید و تقاضا در مردادماه ارائه داده است.

این شاخص که با رصد متغیرهایی چون حجم تولید، میزان سفارش‌های جدید، موجودی مواد اولیه و اشتغال، وضعیت رونق یا رکود فعالیت بنگاه‌ها را نشان می‌دهد، در ماه گذشته نیز زیر مرز ۵۰ واحد قرار گرفت.

مرزی که افت آن نشانه‌ای روشن از رکود و ایستایی فعالیت‌های اقتصادی است. انتشار گزارش جدید اتاق بازرگانی تهران، بار دیگر تأیید می‌کند که رکود طولانی‌مدت از ابتدای سال ۱۴۰۳ تاکنون در اقتصاد ایران پابرجاست.

شامخ کل اقتصاد ایران در مردادماه ۱۴۰۴ بار دیگر کاهش یافت و با ایستادن بر عدد ۴۵ و سه دهم واحد (تعدیل‌شده فصلی) در مقایسه با تیرماه یک وهشت دهم واحد افت کرد. در حالت تعدیل‌نشده نیز شامخ به ۴۱ و چهار دهم رسید که نسبت به ۴۵ و چهار دهم تیرماه، کاهش چهار واحدی را نشان می‌دهد.

براساس جزئیات منتشر شده، میزان سفارش‌های جدید مشتریان با سقوط چشمگیر به ۳۵ و چهار دهم واحد رسیده که بیانگر ضعف جدی تقاضای مؤثر در اقتصاد است. این عدد، یکی از پایین‌ترین سطوح ثبت شده در ماه‌های اخیر محسوب می‌شود. همچنین شاخص سفارش‌های جدید در بخش کلان نیز ۴۲ و سه دهم گزارش شده که بازهم از کوچک‌تر شدن بازار حکایت دارد.

رشد شاخص استخدام در صنایع

مولفه‌های اصلی شامخ نیز به‌جز بخش استخدام و اشتغال، روندی منفی داشته‌اند. در حالی که شاخص استخدام با رشد ۲,۲ واحدی به ۴۹ و دو دهم رسیده، سایر مؤلفه‌ها از جمله موجودی مواد اولیه، میزان تولید، سرعت انجام و تحویل سفارش همگی با کاهش همراه بوده‌اند.

بر این اساس، تصویر کلی شامخ مرداد ۱۴۰۴ نشان می‌دهد اقتصاد ایران با ضعف تقاضا، کاهش تولید و رکود طولانی‌مدت مواجه است؛ رکودی که از فروردین ۱۴۰۳ تاکنون، شاخص کل همواره زیر سطح ۵۰ واحد قرار داشته و نشانه‌ای از تداوم آن دیده می‌شود.

در عین حال، بهبود نسبی شاخص استخدام نشان می‌دهد بنگاه‌های اقتصادی هنوز چشم‌انداز آینده را به‌طور کامل از دست نداده‌اند. هرچند شرایط موجود در بخش سفارش‌های و تولید، از دشواری جدی فعالیت‌ها خبر می‌دهد.

بررسی جزئیات شامخ مرداد نشان می‌دهد تولید محصول یا ارائه خدمات در کل اقتصاد به کمترین سطح در ۵۸ ماه گذشته رسیده؛ سطحی که آخرین بار در آبان ۱۳۹۹ تجربه شده بود. این امر بیانگر عمق رکود در بخش واقعی اقتصاد است.

از سوی دیگر، انتظارات فعالان اقتصادی نسبت به آینده کسب‌وکارها نیز به کمترین مقدار ۳۹ ماهه از خرداد ۱۴۰۱ رسیده که نشان‌دهنده بدبینی و کاهش امید به بهبود شرایط در ماه‌های پیش‌رو است.

میزان سفارش‌های جدید مشتریان نیز برای هجدهمین ماه متوالی در مسیر نزولی قرار دارد و صادرات برای شانزدهمین ماه متوالی با کاهش همراه بوده است. این دو شاخص نشان می‌دهد که نه در بازار داخلی و نه در بازار خارجی، چشم‌انداز مثبتی برای فروش و رونق تولید وجود ندارد.

همچنین، موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده برای دوازدهمین ماه پیاپی روند کاهشی داشته و بنگاه‌ها با محدودیت‌های بیشتری در تأمین مواد اولیه روبه‌رو هستند.

در همین حال، شاخص مدیران خرید بخش صنایع نیز برای هفتمین ماه پیاپی کمتر از محدوده خنثی ۵۰ واحد گزارش شده که به معنای تداوم رکود در مهم‌ترین بخش مولد اقتصاد است.

بحران ماشین‌آلات فرسوده سد راه رشد اقتصادی

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی هم در گزارشی با عنوان «الزامات و چالش‌های بازسازی و نوسازی صنایع ساخت‌محور در ایران»، نسبت به پیامدهای فرسودگی ماشین‌آلات صنعتی و کاهش شدید سرمایه‌گذاری هشدار داده است.

به گفته این مرکز، ادامه روند کنونی می‌تواند به تضعیف رقابت‌پذیری تولیدات داخلی و شکست پروژه صنعتی‌شدن ایران بینجامد.

براساس داده‌های رسمی، پس از آغاز دور جدید تحریم‌ها در سال ۱۳۹۷، خالص سرمایه‌گذاری در بخش صنعت کاهش قابل‌توجهی داشته است.

بررسی آمارهای بانک مرکزی نشان می‌دهد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ حدود ۴۸ درصد کاهش یافته و خالص سرمایه‌گذاری صنعتی در این دوره با افت ۹۸ درصدی از ۳۴۵ هزار میلیارد تومان به تنها ۹ هزار میلیارد تومان رسیده است.

بهبود سرمایه‌گذاری و رشد در دولت سیزدهم

ناگفته نماند که گزارش مرکز پژوهش‌ها آمارهای چند سال اخیر را پوشش نداده است. آمارها نشان می‌دهد روند سرمایه‌گذاری و تولید در دولت سیزدهم بهبود پیدا کرد و بخشی از رشد تقریبا صفر دهه ۹۰ جبران شد، اما به نظر می‌رسد روند مثبت شکل گرفته ادامه پیدا نکرده است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه دولت سیزدهم چندی قبل با بیان اینکه نرخ تشکیل سرمایه در کشور در دولت سیزدهم سالی تقریبا ۶ درصد رشد کرد، گفت: در ۱۰ سال دهه ۹۰، این عدد منفی هفت درصد بوده است.

داود منظور درخصوص افزایش سرمایه‌گذاری در تولید در دولت سیزدهم، گفت: در ۲۰ سال منتهی به ۱۳۹۹، یعنی از سال ۸۱ تا ۹۹ میزان تشکیل سرمایه ناخالص ثابت در کشور (که یکی از ملاک‌های یا شاخص‌های سرمایه‌گذاری است) منفی سه دهم درصد بوده است.

او با بیان اینکه در دوره کوتاه دولت شهید رئیسی، نرخ تشکیل سرمایه در کشور ما سالی تقریبا ۶ درصد رشد کرد، گفت: طی سه سالی که شهید رئیسی مسئولیت اداره اقتصاد کشور را برعهده داشتند، نرخ رشد اقتصادی به حدود پنج درصد رسید. این در حالی است که در بازه زمانی ۲۰ ساله منتهی به سال ۱۳۹۹، نرخ رشد اقتصادی به طور میانگین دو و هفت دهم درصد بوده است. همچنین، در دهه ۹۰، این نرخ رشد اقتصادی به کمتر از یک درصد کاهش یافته بود.

بحران دهه ۹۰

همان‌طور که آمارهای مختلف تأیید می‌کند، دهه ۹۰ برای اقتصاد ایران بسیار سخت بود. گزارش اخیر مرکز پژوهش‌ها تأکید می‌کند که به دلیل استهلاک بالای ماشین‌آلات، بخش عمده سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده صرف جبران استهلاک شده و عملاً ظرفیت جدیدی به اقتصاد کشور اضافه نشده است. در نتیجه، متوسط رشد بهره‌وری کل عوامل تولید در بخش صنعت طی دهه ۱۳۹۰ منفی دو دهم درصد برآورد شده است.

این گزارش می‌افزاید: به دلیل فرسودگی ماشین‌آلات، بیش از یک‌سوم بنگاه‌های صنعتی کوچک با ظرفیتی کمتر از ۵۰ درصد فعالیت می‌کنند. همچنین روند تعطیلی واحدهای صنعتی در نیمه دوم دهه ۱۳۹۰ شدت گرفته و بسیاری از واحدها یا به‌طور کامل غیرفعال شده‌اند یا با ظرفیت پایین به کار ادامه می‌دهند.

بر اساس آمار سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی، از ۵۲ هزار واحد صنعتی مستقر در شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور، حدود ۶۵۸۹ واحد غیرفعال هستند. تنها ۳۱ درصد از واحدهای فعال با ظرفیت بالای ۷۰ درصد کار می‌کنند، ۳۸ درصد در محدوده ۵۰ تا ۷۰ درصد ظرفیت فعال‌اند و حدود ۳۲ درصد هم با کمتر از نیمی از ظرفیت به فعالیت ادامه می‌دهند.

از کمبود نقدینگی تا جهش‌های ارزی

گزارش مرکز پژوهش‌ها می‌گوید: مهم‌ترین دلیل تعطیلی واحدهای صنعتی کمبود نقدینگی است که ۵۳ و شش دهم درصد از واحدهای غیرفعال را شامل می‌شود. نبود تقاضای بازار (۱۶ و ۹ دهم درصد)، اختلاف شرکا، کمبود مواد اولیه و فرسودگی ماشین‌آلات و ضعف تکنولوژی نیز از دیگر عوامل تعطیلی واحدها عنوان شده است.

در برخی استان‌ها ازجمله ایلام، لرستان، یزد، مازندران، اردبیل، سمنان و اصفهان، مشکل فرسودگی ماشین‌آلات بیش از میانگین کشوری بر تعطیلی صنایع اثر گذاشته است. به‌طور نمونه، ۴۸ درصد از واحدهای غیرفعال در زنجان و ۴۷ درصد در اصفهان به دلیل ترکیبی از مشکلات شامل فرسودگی تجهیزات، نقدینگی و مواد اولیه تعطیل شده‌اند.

این گزارش همچنین تأکید می‌کند که جهش‌های ارزی از سال ۱۳۹۷ تاکنون، هزینه به‌روزرسانی و جایگزینی ماشین‌آلات را چندین برابر کرده و در برخی موارد غیرممکن ساخته است. ادامه فعالیت با ماشین‌آلات قدیمی، علاوه‌بر کاهش رقابت‌پذیری و کیفیت محصولات، باعث افزایش هزینه تولید و کاهش سودآوری واحدها شده و بقای بلندمدت صنایع را به خطر انداخته است.

چند راهکار

مرکز پژوهش‌های مجلس برای عبور از بحران صنایع آسیب دیده، تدوین لایحه‌ای تحت عنوان «حمایت از بازسازی و نوسازی صنایع پیشران» را ضروری دانسته است. به گفته این مرکز، موفقیت در اجرای این طرح مستلزم فراهم شدن چهار نوع امکان‌پذیری است: فنی، اقتصادی، مالی و ظرفیت جذب تکنولوژی.

پیشنهادهای مشخص این مرکز شامل موارد زیر است:

اصلاح مأموریت صندوق صنایع پیشرفته با هدف حمایت از نوسازی ماشین‌آلات صنایع پیشران.

اختصاص بخشی از منابع صندوق توسعه ملی برای واردات تجهیزات مورد نیاز.

استفاده از ابزارهای نوین تأمین مالی ازجمله تأمین مالی زنجیره‌ای.

معافیت گمرکی برای واردات ماشین‌آلات مدرن.

ارائه مشوق‌های مالیاتی از جمله پذیرش هزینه استهلاک اضافی در سرمایه‌گذاری‌های مربوط به نوسازی.

نحوه بازگشت پول گرانفروشی به خریداران ایران‌خودرو مشخص شد

با نهائی شدن رأی تعزیرات درباره تخلف گرانفروشی ایران‌خودرو، مبالغ اضافی دریافتی از مشتریان باید به آنان بازگردانده شود.

به گزارش خبرگزاری فارس؛ با نهائی شدن رأی تعزیرات درخصوص تخلف گرانفروشی شرکت ایران‌خودرو، مقرر شد مبالغ اضافی که در جریان فروش محصولات این شرکت از مشتریان دریافت شده است به خریداران بازگردانده شود.

بر اساس اعلام رسمی، روند بازگشت این مبالغ تنها پس از طی کامل تشریفات قانونی و قطعیت رأی امکان‌پذیر خواهد بود. خریداران می‌توانند پس از نهائی شدن رأی، با ثبت شکایت خود در سامانه ۱۳۵ سازمان تعزیرات حکومتی، پیگیر استرداد وجوه مازاد پرداختی باشند. مسئولان تأکید کرده‌اند که اجرای این حکم به‌منظور حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و جبران خسارات وارده به مشتریان در دستور کار قرار گرفته است و مبالغ اضافی بدون واسطه به حساب خریداران متضرر بازگردانده خواهد شد.

این اقدام پس از بررسی‌های چندماهه درباره شیوه قیمت‌گذاری و دریافت وجه از مشتریان ایران‌خودرو صورت گرفته و بناست تمامی متخلفان ملزم به رعایت رأی قطعی و استرداد وجوه شوند.

گفتنی است، سازمان تعزیرات حکومتی ۲۱ شهریورماه اعلام کرد: گرانفروشی ایران خودرو برای سازمان تعزیرات محرز و ثابت شده و این شرکت به میزان ۱۶۲۴ میلیارد تومان جریمه می‌شود.

متن رای صادره سازمان تعزیرات حکومتی علیه ایران خودرو به اتهام گرانفروشی به شرح زیر است:

گرانفروشی ایران خودرو برای سازمان تعزیرات محرز و ثابت شده است. افزایش قیمت برای محصولات ایران خودرو حداکثر ۱۵ درصد نسبت به نرخ‌های قبلی لحاظ و مازاد آن به عنوان گرانفروشی محاسبه می‌گردد. شرکت ایران خودرو دو برابر درآمد حاصل از گرانفروشی به میزان هزار و ۶۲۴ میلیارد تومان جریمه می‌شود.

همچنین عادل پیرمحمدی؛ مدیرعامل این شرکت به دو ماه برکناری از سمت خود محکوم می‌شود. اعضای هیئت‌مدیره این شرکت، آقایان جمشید ایمانی، یوسف الهی شکیب، عبداله سلطانی ثانی و مرتضی شفیعی؛ هر کدام به یک ماه برکناری از سمت خود محکوم می‌شوند. این رای بدوی بوده و قابل تجدیدنظرخواهی است.

مدیرعامل شرکت ملی گاز عنوان کرد

وابستگی ۷۳ درصدی سبد انرژی کشور به گاز

مدیرعامل شرکت ملی گاز با تأکید بر اینکه باید بپذیریم کشور با ناترازی انرژی مواجه است، گفت: در حوزه گاز شرایط ویژه‌ای حاکم است، زیرا ۷۳ درصد سبد انرژی کشور را گاز تشکیل می‌دهد و ۸۳ درصد نیروگاه‌های کشور از گاز استفاده می‌کنند. در حالی که میانگین جهانی مصرف گاز در نیروگاه‌ها ۲۰ تا ۲۳ درصد است.

به گزارش فارس، «سعید توکلی» مدیرعامل شرکت ملی گاز دیروز در حاشیه اختتامیه پویش کاهش ۱۰ درصدی مصرف انرژی در جمع خبرنگاران، ناترازی انرژی در کشور را چالش جدی توصیف کرد و گفت: در حوزه گاز با وجود ظرفیت‌های بالا، به دلیل سهم بالای این سوخت در سبد انرژی، با مشکلاتی مواجه هستیم.

وی با تأکید بر اینکه باید بپذیریم کشور با ناترازی انرژی مواجه است، گفت: در حوزه گاز شرایط ویژه‌ای حاکم است، زیرا ۷۳ درصد سبد انرژی کشور را گاز تشکیل می‌دهد و ۸۳ درصد نیروگاه‌های کشور از گاز استفاده می‌کنند. در حالی که نورم جهانی مصرف گاز در نیروگاه‌ها ۲۰ تا ۲۳ درصد است. این تمرکز بالا بر یک منبع، مخاطراتی به همراه دارد و می‌تواند صنعت گاز را از یک موضوع صرفاً اقتصادی به یک مسئله امنیتی تبدیل کند.

معاون وزیر نفت با اشاره به راهکارهای رفع ناترازی انرژی گفت: یک مدل افزایش تولید با هزینه‌ها و سرمایه‌گذاری‌های سنگین است که دوباره شبکه را به گاز وابسته می‌کند. مدل دیگر، بررسی علمی سهم گاز در بخش‌های مختلف کشور است. برای نمونه سال ۱۴۰۲ که گرم‌ترین پاییز ۵۰ سال گذشته بود، سهم مصرف گاز ۳۴ درصد در صنایع، ۳۴ درصد در نیروگاه‌ها، ۲۵ درصد خانگی و هفت درصد در حمل‌ونقل و سایر مصارف بود.

توکلی با اشاره به اینکه اگر علمی به موضوع نگاه کنیم باید دید این ۳۴ درصد مصرف گاز در نیروگاه‌ها با راندمان استاندارد هم‌خوانی دارد یا نه، چراکه در برنامه هفتم توسعه راندمان ۵۵ درصدی برای نیروگاه‌ها هدف‌گذاری شده، تصریح کرد: بنابراین نتیجه می‌گیریم کشور با ناترازی انرژی روبه‌روست و اگر با همین وضعیت ادامه دهیم، صنعت گاز از یک صنعت صرف به موضوعی امنیتی تبدیل می‌شود. اکنون ۹۵ تا ۹۶ درصد جمعیت کشور به شبکه گاز متصل‌اند.

وی با تأکید بر توجه به ترکیب و تنوع سبد انرژی بیان کرد: کاهش مصرف در بخش خانگی و تجاری، تنها در زمان پیک مصرف زمستان به ناترازی کمک می‌کند، اما به ناترازی کل سال کمکی نمی‌کند. علت آن هم انتخاب نکردن تجهیزات با راندمان بالا است.

معاون وزیر نفت ادامه داد: افزایش راندمان نیروگاه‌ها و تنوع سوخت نیروگاهی می‌تواند به کاهش ناترازی کمک کند. در صنایع بزرگ مانند سیمان، پتروشیمی و فولاد نیز باید الزام شود که تجهیزات با راندمان بالا خریداری شود. این موضوع در پروژه‌ها تأثیرگذار است و در آینده مصرف را کاهش می‌دهد.

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با اشاره به پویش ۱۰ درصدی کاهش مصرف انرژی بیان کرد: این طرح جزو وظایف سازمانی شرکت ملی گاز ایران نبود و طرف اصلی این پویش مردم هستند که امروز سبب صرفه‌جویی ۴۱ میلیون مترمکعب گاز شدند که رقم کمی نیست.

توکلی اجرای مقررات ملی ساختمان به‌ویژه مبحث ۱۹ را هم یکی از مؤثرترین راهکارها در کاهش مصرف دانست و تصریح کرد: ۷۰ تا ۸۰ درصد مصرف انرژی یک خانه مربوط به سیستم گرمایش است. اگر اصول ساخت‌وساز و تجهیزات استاندارد رعایت شود، می‌توان کاهش چشمگیری در مصرف انرژی به‌ویژه در دوره پیک داشت.

توکلی همچنین بر لزوم افزایش راندمان نیروگاه‌ها، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و تنوع سوخت هم تأکید کرد و گفت: در صنایع عمده نظیر سیمان، فولاد و پتروشیمی باید الزام شود تجهیزات با راندمان بالا خریداری کنند تا در آینده شاهد کاهش مصرف باشیم.

معاون وزیر نفت با بیان اینکه ناترازی انرژی به‌صورت معدل، در پیک مصرف نزدیک به ۳۰۰ میلیون مترمکعب و در بعضی روزها این رقم می‌تواند به ۳۵۰ تا ۴۰۰ میلیون نیز برسد، بیان کرد: با تغییر آرایش سوخت و پیش‌بینی تنوع سوختی با مدیریت انجام‌شده در وزارت نفت امیدواریم بتوانیم بهترین مدیریت سوخت را در شبکه اعمال کنیم.

توکلی درباره اینکه آیا قرارداد صادرات گاز به ترکیه با توجه به قراردادهایی که در زمینه واردات ال‌ان‌جی امضا کرده‌اند، تمدید می‌شود یا نه هم گفت: گاز طبیعی جایگاه خود را دارد و مطمئناً یکی از مهم‌ترین، بهترین و تمیزترین انرژی‌ها گاز طبیعی است. ازسویی این قرارداد تا سال ۲۰۲۶ به‌صورت زنده در حال اجراست. مذاکره را با این کشور شروع کرده‌ایم، با توجه به شرایط موجود نه‌تنها ترکیه، بلکه همه کشورهای منطقه به گاز طبیعی نیاز دارند.

جدول نرخ سکه، ارز و بورس

نوع سکه	قیمت بازار (به تومان)
سکه تمام طرح جدید	۹۲/۳۰۰/۰۰۰
سکه تمام طرح قدیم	۸